

Føðingardagskvøða

Johannes Andreas Næs hevur 97 ára føðingardag leygardagin 16. september 2017

Johannes Andreas Næs er føddur í 1920 og uppvaksin í Nesi í Hvalba, sonur Julionnu og Martin í Nesi (Martin Næs). Johs. Andr. Næs var giftur við Brynhild Mariu Næs sum andaðist í 2012. Johannes er elstur av 9 systkjum.

Longu sum óviti var Johannes sannførdur um, at hann skuldi nema sær læraraútbúgving. Hetta nevndi hann fyrri pápa sínum ein dagin, teir vóru til arbeiðis í kolinum í Hvalba – einans tólv ára gamal. Johannes gekk á lærarskúla í Havn árinum 1938-1942.

Síðani Johannes bleiv lærari, hevur hann latið nógv ymiskt skrivligt tilfar úr hondum, og hevur avrik hansara fevnt breitt og víða og hevur hann verið virkin á nógvum økjum. Tað er hann enn hóast sín høga aldur. Seinasta verk hansara var bókin um »Litla Dímun«, sum kom út í fjør. Í bókini lýsir hann søgu, djóralív, natúruviðurskifti, sagnir í Litlu Dímun og tann leiklut, oyggin hevur havt fyrri fólkið ígjøgnum tíðirnar.

Johs. Andr. Næs er kendur sum skúlalærari, skúlaráðgevi í serundurvísing, yrkjari, týðari, høvundur, maður, pápi, abbi og

langabbi. Sum abbadóttir hansara vil eg fegin takka og heilsa honum á hansara 97 ára føðingardegi.

Í 1949 gav Johannes út yrkingasavnið *Keldufar* undir dulnevninum Flóvin Flekk. Borið saman við annað tilfar, sum Johannes annars er kendur fyrri at hava skrivað og yrkt, er fyrri partur av yrkingasavninum ein partur, sum hann ikki er eins kendur fyrri, í mun til seinna part í savninum. Í fyrri partinum hittir lesarin ein yrkjara, sum lytir seg frá skúlabókum, uppalingarfrømlum og tí meira andaliga - til yrkingar um náttúru, kærleika, hjartasorg, kvæði og onnur evni. Í t.d. yrkingini »**Meg droymdi**« yrkir unglingin og romantikarin Johannes sálft til vøkrum rútmiskum máli: »Meg droymdi, at eg sá teg í mánalýsi skrydd, og hoyrði álvar kvøða um teg, sum so var prýdd. Teir spældu, og eg lýddi á teirra hørpulátt – so undarliga kvirra mær tyksti hesa nátt. Og mánin fagurt gylti, tín vanga og títt hár, men fagra eg teg skygdi, tí tú vart skrydd í tár.«

Sum heilt ungur hitti Johannes skaldið Hans Andrias Djurhuus (1883-1951), sum eisini var lærari hjá Johannesi, tá ið hann gekk á lærarskúla. Hans A. Djurhuus hevði stóra ávirkan á Johannes og hansara skaldskap, og gjørdust teir góðir kenningar. Ein dagin tekur Hans Andrias í hondina á Johannesi og ber honum eina tøkki fyrri nýskrivaðu yrking hansara, sum hann hevði lisið í Dimmalætting. Tað var yrkingin »**Urið**«: Tú klikkar á degi, tú klikkar á nátt, tú klikkar í gleði, tá klikkar tú skjótt,

í neyð og í trega, tá gongur so smátt, men hvørt slag dag um dag hitt sama lag: ei her, ei her mín bústað og borg, tí her, her er harmur og sorg, men har, har í heiminum har handan grøv og kirkjugarð –

Vit skiljast, skiljast á grøvini har, tá ið tú hevur klikkað nóg mikið fyrri mær. Og tey, sum tá syrgja og høvdu meg kær' syng teimum lagið, tú sang fyrri mær: heimið er handan grøv og kirkjugarð!

Yrkingarnar í yrkingasavn eru úr ymsum tíðarskeiðum, og eru tær merktar av bæði einum ungum og ábyrgdarfullum sinni, heimlongsli til Suðuroynna, kærleika og virðing fyrri sínum kæru. Lesarin sleppur framat nøkrum hugsanum og hugleiðingum frá tí hann var 14 ár, til hann var 29 ár. »Keldufar« varð givið út sjei ár eftir, at Johannes hevði lokið læraraprógv.

Í 2012 vóru úrvaldar yrkingar úr yrkingasavninum tulkaðar og

lagdar til rættis gjøgnum tónleik og varð hetta útgivið sum ein fløguútgáva. Sum abbadóttir var eg errin av at seta lög til hansara tekstir, og at uppliva ein megnað abba sum fekk eitt »comeback« sum 91 ára gamal.

Góði abbi hjartaliga tillukku við teimum 97 árunum!

Eg siti her í stovuni á Tvørabakka, tað er ónskvöld og klokkan er trý korter til midnátt og heilsanin til tín skal vera Sosialinum í hendi í morgin árinum. Eg vil so fegin takka tær fyrri tað megnað arbeiði, sum tú sjálvur og eisini saman við nógvum øðrum eldhugaðum fólki hevur megnað at framt í verki til okkum onnur at mennast og fegnast um.

Eg fari at enda hesa heilsan við nøkrum orðum, sum tú fyrri sjei árum síðani skrivliga ognaði mær í mitt »Keldufar« sum eg fekk frá tær tann 21.januar 2010:

»Miss ikki ungdomskæti, enn lívið teg harman ger, goym tína vón í sæti: for harri, hann Gud tín er!«

Lív Næs

Jarðarferðin hjá Zacharias Zachariassen

– ein stórferðin jarðarferð

Leygardagin 26. august varð Zacharias Zachariassen jarðaður úr Filadelfia í Gøtu. Mánadagin 28. august byrjaði bíbliuskeiðið í Zarepta.

Bíbliuskeiðið

Tað hevur kenst lógið, at andlitið og røddin hjá Zacharias ikki hevur verið at sæð og hoyrt á bíbliuskeiðinum í ár, tí øll 55 árin, síðani skeiðini byrjaðu á Hafnia, hevur Zacharias verið har. Hetta var hansara fyrsta almenna átak í brøðrasamkomuni í Føroyum, beint eftir, at hann var komin heim av bíbliuskúla í Onglandi í 1961. Tað er einki at ivast í, at tað eru væl fleiri enn 1000 ymisk menniskju, sum hava notið andaliga ágóðan av hesum átaki, sum enn er virksamt 55 ár seinni – Zacharias eigur stóra virðing fyrri tað, sum liggur eftir hann!

Gott 100 fólk vóru á bíbliuskeiðinum, og mikukvöldið var ein minnisløta hildin til heiðurs fyrri minni eftir Zacharias Zachariassen. Familjan hjá Zacharias vitjaði í Zarepta hetta kvöldið í samband við minnisløtuna, og tóku eisini lut.

Jarðarferðin

Jarðarferðin var úr Filadelfia í Gøtu leygardagin 26. august kl.13:00 Roknað varð við óvanliga nógvum fólki, og tí hevði stýrið í Gøtu Kirkju, sum er næsti granni hjá Filadelfia, givið loyvið at nýta kirkjuna sum eykahøli. Stórskíggjar vórðu settir

upp í kjallaranum í Filadelfia, og somuleiðis í kirkjunum og í kirkjukjallaranum. Í øllum fyra hølunum var fullsett við fólki. Onkustaðni millum 1.200 og 1.400 fólk vóru til jarðarferðina, sum eisini varð send beinleiðis yvir netvarpið, har fleiri enn 1.300 fólk upplivdu jarðarferðina live – Gøtu Kirkja eigur stóra tøkki fyrri hesa vælvild sýnd minninum eftir ein av stóru synum Føroya!

Sum hóskaði byrjan til jarðarferðina, varð sangurin – *Eg hoyrði einglasong* – sungin. Zacharias týddi sangin fyrri nógvum árum síðani til summarlegubrúk í Zarepta. Sangirnir í sangblaðnum vóru sangir, sum Zacharias hevur skrivað ella týtt.

Eyðun er ein av ungdomsvinunum hjá Zacharias. Hann hevði inngangsbønina og eitt stutt orð. Ógvuliga hóskaði nevndi Eyðun Etiopiatrúboðaran, Elsu Jacobsen úr Norðgøtu, sum fór til gravar úr Gøtu Kirkju bert 9 dagar undan, og tók nakað soleiðis til: »*Elsa og Zacharias vuku upp tún um tún í gamla bygðalagnum í Norðagøtu, og bæði fóru út sum trúboðarar fyrst í sekstírunum, og hava sett djúp spor eftir seg, Elsa í Etiopia og Zacharias í Føroyum!*« Eyðun læs skriftorði í 1. Pæt.br 2,21v., har tað verður skrivað um fótaspor.

Eyðun nevndi seinastu bókina, sum Zacharias hevur skrivað – *Fótasporini* – og vísti á, at hann setti djúp spor eftir seg í Føroya

fólki bæði sum bibliulærari, rit-høvundur, sálmaskald og málsliga, tí hann fór væl við føroyska málinum.

Síðani framfórði Siloakórið hátíðarlaga og vakurt sangin, sum Zacharias hevur týtt: »*Tað finst ein vón, sum brennur djúpt í mær, hon veitir meg mitt í sorg og sít.*«

Eftir ynski frá Zacharias, var tað sonur hansara Jógvan Zachariassen, sum er leiðari í samkomuni Lívðin, ið prædikaði við jarðarferðina. Hann byrjaði prædikuna við sterkum orðum um pápa sín: »Zacharias Zachariassen hevur sigrað, hann rann skeiðið at enda, hann kom tvísporandi inn um mállinjuna við kyndlinum náðievangeliið, og hann endaði væl!«

Jógvan hevði valt prædiku-tekstin úr Jeremias 1, 4-9v. har tað stendur at lesa, tá ið Jeremias varð kallaður. Jógvan segði, at pápi elskaði at lesa um Jeremias profet, og hann nevndi nakrar samanberingar millum Jeremias

og Zacharias: »*Jeremias og pápi líktust. Pápi stríddist við sítt kall at byrja við, og tað gjørdi Jeremias eisini. Báðir byrjaðu spyrjandi, men báðir endaðu sigrandi!*«

»*Við bíbliuni í hond og nomin á varrnar av Gudi talaði hann trúgvur Guds livandi orð til endan. Hetta gav pápa eitt lívssýnið sum fáur, sum gjørdi, at hann til fulnar var til staðar her og nú í øllum, sum hann gjørdi; men hann roknaði alt lívið, hvønn tanka, hvørja avgerð og hvørt avrik í einum ævigum perspektini. Hann hevði altíð Himmalin fyrri eyga. Alt, sum hann gjørdi her, var eitt preludium til stórverkið, sum hann nú er ein partur av í ævinleikanum... Hetta gjørdi pápa til ein mann, sum livdi óttaleysur, eyðmjúkur, fullur av kærleika og rikur og rúmligur í náði!*«

Hetta kemur ikki av ongum, segði Jógvan. Hann vísti á tey góðu foreldur, sum pápi hansara hevði, men sum máttu fara ígjøgnum torførar umstøður, tá ið 5 av 7 børnum teirra vóru deyv og máttu fara av landinum bert 8 ára gomul. »*Tað vóru júst hesar umstøðurnar, líðingarnar og royndirnar, sum knýttu familjuna og systkini saman, og sum gav teimum karakter og myndugleika, sum var bygdur á eyðmjúkleika og kærleika.*« segði Jógvan.

Jógvan kom eisini inn á, at tað vóru royndirnar, sum familjan fór ígjøgnum, tá ið fimm av systkj-

um hansara ikki kundu tala, sum gjørdist hansara endaliga , at Harrin hevði kallað hann at tala Guds.

Jógvan endaði taluna við at lesa prædikutekstin í Jeremias aftur, og segði, at um hann hevði spurt pápa sín, hvussu hann skuldi enda taluna í dag, so hevði hann svarað: »*Les Jeremias aftur og spyr um tað er nakar, sum nú vil bera náðievangeliið víðari? Um tað er nakar, sum kennir og fylir Harrans kall at bera kyndilin víðari, tí tá ið Harrin kundi brúka ein púra vanligan drong úr Norðragøtu sum meg, so vil hann eisin í brúka teg!*«

Seinasti sangurin áðrenn kistan varð borin út, var sangurin, sum Zacharias týddi fyrri nógvum árum síðani:

»*Fjart út um himmalhválvið, fjarri enn sólin sær, hægri enn stjörnur tindra, har kall títt og bøn tín nær. Andin úr jarðarbylí hevjar sítt veingjapar, bankar á himmalportrið og søkir sín faðir har.*«

Sum ein hóskaði endi á lýtuni í salinum, meðan kistan var borin út í fagrasta veðri, ljómaði lagið til sangin, sum Zacharias sjálvur skrivaði: »*Eg stundi eftir at lenda har heima.*«

Poul Jóhan Djurhuus